

Γρηγόρης Αυξεντίου, 3 Μαρτίου 1957

Σαν σήμερα ο ήρωας Γρηγόρης Αυξεντίου πολεμώντας μόνος, περικυκλωμένος από 60 Άγγλους, έπεφτε νεκρός. Ήταν το τέλος ενός ανθρώπου που απέδειξε ότι ο ηρωισμός δεν είναι θεωρία, λόγια και κραυγές, αλλά αποφάσεις και πράξεις.

Ήρθε στην Ελλάδα για να γίνει στρατιωτικός και γράφτηκε στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών του Ελληνικού Στρατού και έλαβε κατάρτιση ανθυπολοχαγού.

Στις 15 Νοεμβρίου 1952 επέστρεψε στην Κύπρο, όπου άρχισε να εργάζεται στα κτήματα του πατέρα του σαν οδηγός, μεταφέροντας εργάτες από τη Λύση στην Αμμόχωστο. Εκείνη την περίοδο αρραβωνιάζεται.

Τον Ιανουάριο του 1955 μυήθηκε στην Ε.Ο.Κ.Α. Μέσα στην Οργάνωση πήρε το κωδικό όνομα «Ζήδρος» Ήταν ηγετική φυσιογνωμία και διέθετε οργανωτικές και στρατιωτικές αρετές. Ήταν ο μόνος από τους νεαρούς μαχητές που διέθετε στρατιωτική κατάρτιση.

Ο Αυξεντίου ήταν ο πρώτος τομεάρχης της ΕΟΚΑ στην περιοχή Αμμοχώστου και την 1η Απριλίου του 1955, πρώτη μέρα του αγώνα κατά των Άγγλων, επειδή ανακαλύφθηκε το αυτοκίνητο που χρησιμοποιούσε για την επιχείρηση ανατινάξεων στις πετρελαιοαποθήκες της αγγλικής βάσης Δεκέλειας, βγήκε στα βουνά και ηγήθηκε των επιθέσεων εναντίον αγγλικών στόχων στον τομέα του.

Ήταν ο υπ' αριθμόν ένα καταζητούμενος από τους Άγγλους, οι οποίοι τον επικήρυξαν αρχικά με 250 λίρες και στη συνέχεια, με το υπέρογκο για την εποχή, ποσό των 5.000 λιρών, επειδή ανατίναξε αγγλικές περιουσίες.

Κατέφυγε στην οροσειρά τού Πενταδάκτυλου, σε μια σπηλιά. Εκεί ο Αυξεντίου μαθαίνει στους αγωνιστές τη χρήση των όπλων, καθώς και τεχνικές ανταρτοπόλεμου
Η δράση του ήταν πλούσια τόσο στον Πενταδάκτυλο όσο και στο Τρόδος όπου κατέφυγε αργότερα.

Στις 10 Ιουνίου 1955 παντρεύτηκε κρυφά στο μοναστήρι Αχειροποιήτου την ως τότε μνηστή του Βασιλεία Παναγή.

Στις 11 Δεκεμβρίου 1955 επέδειξε τις εξαιρετικές στρατιωτικές του ικανότητες στην ιστορική μάχη των Σπηλιών, παρασύροντας δυο φάλαγγες των Άγγλων στρατιωτών, που ανηφόριζαν προς τα κρησφύγετα, να συγκρουστούν μεταξύ τους.

Το Πάσχα του 1956 βρίσκει τον ήρωα ν' αναρρώνει στο ιστορικό μοναστήρι του Μαχαιρά, μετά από εγχείρηση. Εκεί συνέβη και το πρωτοφανές της εμφάνισής του ενώπιον των διωκτών του, όταν πάνω

από 100 Άγγλοι αξιωματικοί και στρατιώτες έζωσαν το μοναστήρι. Μεταμφιεσμένος σε καλόγερο, με γενειάδα και ράσο, ο Γρηγόρης Αυξεντίου παρουσιάστηκε και συστήθηκε στον Άγγλο επικεφαλής αξιωματικό ως ο «πάτερ-Χρύσανθος» και στην συνέχεια τους...κέρασε.

Την 1η Μαρτίου του 1957, οι Άγγλοι ξαναεισβάλλουν στο μοναστήρι του Μαχαιρά. Υποβάλουν σ' εξαντλητική ανάκριση τον αγωγιάτη της Μονής και τον αναγκάζουν ν' αποκαλύψει ότι ο Αυξεντίου έχει κατασκευάσει καταφύγιο-κρύπτη ένα χιλιόμετρο πιο κάτω.

Στις 3 Μαρτίου 1957, Άγγλοι στρατιώτες περικύκλωσαν το κρησφύγετό του κοντά στον Μαχαιρά. Η μάχη κράτησε για ώρες. Στην ομάδα του ήταν οι Ανδρέας Στυλιανού, Αυγουστής Ευσταθίου, Αντώνης Παπαδόπουλος και Φειδίας Συμεωνίδης, τους οποίους, όμως, διέταξε να βγουν από το κρησφύγετο και να παραδοθούν για να σωθούν, ενώ αυτός έμεινε και πολέμησε μόνος επί 10 ώρες τους εχθρούς, τραυματισμένος από θραύσμα χειροβομβίδας. Ο ίδιος αποφασισμένος να μην πέσει ζωντανός στα χέρια των Άγγλων και αν χρειαστεί να θυσιαστεί τους είπε επί λέξη:

Μέχρι σήμερα μαθαίνατε πώς πολεμούν οι Έλληνες. Σήμερα θα μάθετε και πως πεθαίνουν.

Σε προτροπές τών Άγγλων να παραδοθεί είχε μόνο μία απάντηση να δώσει «Μολών Λαβέ». Αμέσως, τέσσερις στρατιώτες όρμησαν μέσα στην σπηλιά. Ο Αυξεντίου τους υποδέχτηκε με καταιγιστικά πυρά. Οι τρεις Βρετανοί οπισθοχώρησαν έντρομοι, ο τέταρτος, ένας δεκανέας, έπεσε νεκρός. Σύμφωνα με μαρτυρία του συμπολεμιστή του Αυγουστή Ευσταθίου, που μετά τη ρίψη χειροβομβίδας στο κρησφύγετο επέστρεψε, με υπόδειξη των Άγγλων, για να διακριβώσει αν ο Αυξεντίου ήταν ζωντανός και να τον πείσει να παραδοθεί.

Ο Αυγουστής προτίμησε να μείνει μαζί με τον αρχηγό του. Ο Γρηγόρης φώναξε: «Τώρα είμαστε δύο. Ελάτε να μας πάρετε». Και η μάχη συνεχίστηκε ως το απόγευμα. Προσπάθειά τους ήταν να κρατήσουν τη μάχη μέχρι να νυχτώσει και επωφελούμενοι από το σκοτάδι να διαφύγουν.

Οι Άγγλοι στρατιώτες, που αντιλήφθηκαν τον σκοπό τους, περιέλουσαν το κρησφύγετο με βενζίνη, το πυρπόλησαν και έκαψαν ζωντανό τον Αυξεντίου, ενώ ο Αυγουστής Ευσταθίου, με βαριά εγκαύματα, επιχειρεί έξοδο και συλλαμβάνεται.

Οι εμπρηστικές βόμβες πετρελαίου, λαμπαδιάζουν τα πάντα. Έτσι, καιόμενος σαν λαμπάδα, έπεσε ο Γρηγόρης Αυξεντίου, άμορφη μάζα από καμένη σάρκα, πυροβολώντας ως το τέλος, Κυριακή 3 Μαρτίου 1957.